

ARE WE READY FOR משיח?

פרשת צו שבת הגדול Issue 21

שאל נא את הכהנים תורה

Q. My מצות are very well done, in fact part of the מצות are burnt to a crisp (don't be too מהמיר because the burnt part can be מבטל the מצה טעם, and you won't be יוצא even with the part of the מצה that's not burnt), and a טמא touched the burnt part, did the rest of the מצה become טמא?
(ע' טבו"י פ"א מ"ג)

Q. It's too complicated for me to be טובל my leather couch, and wait until it dries, can I take apart all the stitching and then sew it back?
(ע' כלים פכ"ו מ"ט וחולין קכג)

Q. I learnt the הלכתא למשיחא very well, but do I have to worry on יום טוב about all the people who didn't learn the הלכות that they are מטמא everything they touch?
(ע' חגיגה כו)

Q. I had a few pieces of the קרבן פסח on my plate, with some מצה and מרור, and little משה (who is טמא) touched one of the pieces of the קרבן פסח, can I eat the other pieces?
(ע' רמב"ם פ"ב משאר אה"ט ה"ח)

Q. We are keeping everything טהור על טהרות הקודש, and a טמא touched the מרור that was not טומאה, is the מרור טמא?
(ע' רמב"ם פ"ב משאר אה"ט ה"ג וט"ז ופי"א ה"ט)

הלכתא למשיחא

The גמרא (ר"ה ל, סוכה מא) says that רבן יוחנן בן זכאי was worried that the בית המקדש would be built on ניסן towards the evening, and there will not be enough time to prepare the קרבן עומר which is brought on ניסן until towards the evening, so he made a גזירה that you're not allowed to eat חדש throughout the whole על גלות ניסן (even though when there's no בית המקדש it's התורה מן התורה to eat חדש from the morning of ניסן), so that the year the בית המקדש is built they shouldn't make a mistake and eat חדש before the קרבן עומר is brought. We see two important points in this גמרא, one is that ריב"ז didn't assume that when משיח comes, everyone will automatically know all the הלכות, and if you don't learn the הלכות beforehand you won't know them. Secondly, that it's very probable that on the first day of פסח the בית המקדש will be rebuilt, and right away the עבודה will start. And indeed there is a מדרש (פרקי היכלות פ"ט, מובא בבתי מדרשות¹) that says משיח will come on ניסן. So, let's learn about the הלכות of בטומאה, so we can be prepared.

The הלכה is that if רוב of the ציבור are טמאי מתים, then the קרבן פסח is בטומאה. The רמב"ם (פ"ז ה"ו) says that the way we measure רוב, is we count the people who came to bring the קרבן פסח while they are standing outside the עזרה, and we see what is the רוב. It comes out according to the רמב"ם, that if you have 50 people who never left ישראל and never became טמא למת, and each one of them have a חבורה of 100 טמאים, then if only the טהורים come to the עזרה, it would be a בטומאה, and the פסח הבא בטומאה can't take part of it. However, many אחרונים (ע' מה שצוין בספר המפתח) have a hard time with this רמב"ם, and say that we include all the טמאים who are not רחוקה, and in the above case, it's a פסח הבא בטומאה, and all the טמאים can eat it.

The גמרא (פסחים סז) says that the הלכה regarding רוב of the ציבור being טמא, only applies if the טומאה they have is טומאת מת, but not to the טומאות of וילדות נדות זבות נדות וילדות טומאות. What about other טומאות, for example רוב of the ציבור sat or touched a bed or chair that is טמא מדרס? The רמב"ם (פ"ז ה"ח) explains that any טומאה acquired through touching an outer source, is included in the היתר of בטומאה, therefore if רוב of the ציבור are טמאים because they touched a שרץ or נבלה, even though they could just be טובל, the טומאה doesn't have to, and they can bring it בטומאה (כ"כ הערוך לנר) והעמק שאלה וישלח כו"ז, ע"פ סוגיא דפסחים סט, אמנם הצ"ח צ' והמנ"ח ועוד נקטו דרך טמא מת דאין יכול לטבול, אבל טמא שרץ דיכול כריתות י', והעמק שאלה וישלח כו"ז, ע"פ סוגיא דפסחים סט, אמנם הצ"ח צ' והמנ"ח ועוד נקטו דרך טמא מת דאין יכול לטבול, אבל טמא שרץ דיכול

¹ וז"ל המדרש ועתה אגיד לך מעשה ד', כי הקל הקדוש אמרם לי, לך והודיע את זרובבל עבדי את אשר ישאל, ויאמר גשה נא אלי ואדבר לך דבר אלקים, דע כי מנחם בן עמיאל יבא בי"ד ניסן ויעמד על בקעתני, ויען ויאמר מנחם בן עמיאל לזקנים, אני הוא משיח ד', אשר שלחני לבשר אתכם עכ"ל. והגם שבכל יום יכול משיח לבא, וכל מאמרי חז"ל כאלה אין אתנו יודע עד מה, ואין זו הדרך לקבוע איזה תאריך, הבאתי המדרש לדעת שזה זמן מסוגל, וכל רגע יכול לבא אפי' אם לא נזכה ח"ו להקריב קרבן פסח. ועיי"ש בהמשך ובפרק מ' אות ד' דבר מעניין שמישיח נקרא שר התורה.

